

11. 3. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo vše řešit neumí - Chomutov, Chánov, Litvínov a právo

Když se v r. 1529 k Vídni přiblížila turecká vojska, vyhnali Vídeňané z města 5000 mužů, žen a dětí, považovaných za neproduktivní „zbytečné chřány“, kteří jim v nadcházejících těžkých dobách budou k ničemu. V Týdnu píše M. Fendrich, že cílem nedávných, tolik kritizovaných opatření v Chomutově je „nepohodlné občany vyhnat, zbavit se jich.“ Cíle, totiž vyrovnat se s nepřizpůsobenými (otázka ovšem je, zda jde také o osoby nepřizpůsobivé) jsou stejné, jen jejich realizace se přeci jenom od toho 16. století, ale konec konců i od století nedávných, změnila. Těžko dnes můžeme vydat zákon příkazující uvěznit „cigány potulné, práce se štítící“, uzákonit pracovní povinnost a zřídit pracovní tábory. Ale proč vlastně? Protože máme demokracii, universální lidská práva a právní stát. Aha, tak tedy proto...

Už jsme sice jaksí dospěli k poznání, že demokracii nelze vždy uhájit demokratickými prostředky, ale pokud jde o právo a právní stát, stále nám to nějak nedochází. Totiž to, že právo a právní stát mohou fungovat jedině a pouze tehdy, pokud jsou zákony porušovány jen výjimečně a velmi podstatnou menšinou členů společnosti. Pokud jsou zákony porušovány masově, velkým počtem lidí, tedy pokud chování zakázané zákonem se, z těch či oněch důvodů, stává zcela běžným, právo přestává fungovat. Orgány právního státu jsou uzpůsobeny právě jen onomu právnímu státu, tedy státu, ve kterém jsou dodržovány zákony, a nejsou uzpůsobeny vypořádat se s tím, když tomu tak ve zcela obecné míře není.

Nemusíme zrovna uvádět drastické, leč zcela názorné příklady o tom, že s jedním vrahem se vypořádá justice snadno, dojde-li však k občanské válce a vraždění (nazývané ovšem vznešeněji) se stává běžným, justice je bezmocná. Stačí pohlédnout na dnešní realitu: TV nám ukáže, jak dovedeme vystěhovat z bytu pro neplacení nájmu osamělou ženu (i se psem a papouškem), ale proti tomu, že nájem neplatí prakticky celé sídliště Chánov, jsme bezmocní.

Starostka Chomutova je sice poslední, kdo by mohl hovořit o tom, co je co není v souladu s právem (její machinace musel nedávno přijet řešit do Chomutova až předseda vlády), ale v jednom má pravdu: nikdo jí neřekl, jak jinak peníze od dlužníků vymoci. Ani říct nemohl: nikdo to totiž neví, resp. doufám, že někteří spolu se mnou tuší, že žádná možnost respektující demokratické zásady právního státu v této věci prostě neexistuje.

Zvažme správný právní postup: pronajímatel (většinou obce) podají u příslušných soudů stovky, snad tisíce žalob. Již dnes chronicky přetížené soudy se jimi budou zabývat několik let, v mezidobí vzniknou další dluhy, nově navýšené o náklady soudního řízení. Po rozsudku bude vyvoláno další řízení o exekuci, ovšem exekutor zjistí, že není co exektovat. Sociální dávky to opravdu nejsou. Zcela zjevně neúčinný postup. Zkusme tedy řešit problém nikoliv vymáháním dlužných plateb, ale výpovědí z nájmu pro hrubé porušení povinnosti nájemce, tedy pro neplacení nájemného. Jistě to bude řízení úspěšné, ale můžeme snadno vystěhovat starou paní s papouškem (vis shora), ale celé sídliště? Stovky domácností, které se s nábytkem a peřinami utáboří před radnicí, na hlavním náměstí obce? Pozornost světového tisku by jistě byla zaručena, ale bylo by to řešení problému nebo jen vytváření problémů jiných, asi mnohem závažnějších?

A ještě další skutečnost je zde dobře patrna: jde-li o řešení problému, ve kterém jsou chování menšiny dotčena práva velké skupiny obyvatel, je většina občanů ochotna zapomenout na respekt k psanému právu a je připravena podpořit i radikální řešení, které se na zásady právního státu nebude ohlížet. V nedělní anketě TV Prima plných 96% občanů souhlasilo s tím, aby dlužníkům byly odebírány i sociální dávky, přesto, že to je v zásadním rozporu s textem zákona. Při pohledu na neschopnost nástrojů právního státu garantovat práva většiny obyvatel, je tenká slupka respektu k hodnotám demokratického právního státu rychle setřena. Je to varování?

Máme, domnívám se, před sebou ukázkou, jak bydlení řeší trh bez přívlastků, jehož jediným a jistě zcela legitimním zájmem je zisk: soukromníkům prodané obecní domy, jejich snaha rychle i na bytovém fondu vydělat a tedy potřeba vystěhovat málo platící nájemce. Jak a kam? Nabídnout obtížně se ve věci orientujícímu a sotva gramotnému nájemci „odstupné“ za dosavadní bydlení třeba v Praze s tím, že mu bude „zajištěn“ jiný náhradní byt u jiného soukromého vlastníka, který také potřebuje rychle zbohatnout, a proto předloží novým „nájemcům“ nové smlouvy, ve kterých se nevyznají (v tomto smyslu je kritika USA ohledně našeho postupu proti Romům zcela oprávněná), a ve kterých je jim uložena povinnost platit nesmyslné nájemné. Z dosud řádně platících se stávají neplatiči. A je jedno, chová-li se tak obec (Slaný) nebo soukromý majitel domu. A přidáme-li k tomu ještě neschopnost těchto lidí vydělat tolik peněz, aby z nich byli ochotni ještě platit nájem (o příčinách zde nechci hovořit), je na shora popsany problém zadělán. Trh zcela zjevně přiměřené bydlení pro všechny zajistit nemůže. Do litvínovského bytu by se tedy na týden měl odstěhovat nikoliv ministr, ale ti, kteří „mantru“ o trhu, který i v bydlení zajistí vše, stále opakují nejen do omrzení, ale až do těchto konců...

JUDr. Stanislav Křeček

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)